

Sat Chit Anand # 14 vraag 2

Waarheid, bewustzijn, beminnelijkheid.

28 november 1987 PM in het Chuang Tzu Auditorium.

Vraag 2

Geliefde Osho,

Uw sannyasin zijn heeft me het gevoel gegeven van vrijheid door niet te behoren tot enige speciale plaats, land of nationaliteit. Het is echt geweldig. Ik ben in staat geweest te reizen zonder veel angst en geëngageerd te zijn zonder me gevangen te voelen. Waarom voel ik dan, na negen jaar, een bittere droefheid gemengd met dit gevoel van vrijheid?

Prem Islamo, vrijheid heeft twee kanten en als je slechts een kant ervan hebt, een enkele kant, zal je vrijheid gemengd met droefheid voelen. Dus je moet de hele psychologie van vrijheid begrijpen.

De eerste kant is vrijheid van: van nationaliteit, van een zekere kerkgemeente, van een bepaald ras, van een bepaalde politieke ideologie. Dit is het eerste deel van vrijheid, de fundering van vrijheid. Het is altijd van iets. Eenmaal deze vrijheid bereikt, zal je erg licht en erg goed en erg gelukkig voelen. En voor de eerste keer zal je jouw eigen individualiteit beginnen te genieten, omdat jouw individualiteit bedekt was met al deze dingen waar je vrij van geworden bent.

Maar dit is slechts een helft en er zal droefheid komen, omdat de andere helft mist. Vrijheid van is vervuld, maar vrijheid voor wat? Vrijheid heeft in zichzelf geen betekenis, tenzij het vrijheid is voor iets, iets creatiefs – vrijheid om te beeldhouwen, vrijheid om te dansen, vrijheid om muziek te creëren, poëzie, schilderkunst. Tenzij jouw vrijheid een creatieve realisatie wordt, zal je je droevig voelen.

Want je zult zien dat je vrij bent: je ketenen zijn gebroken, je hebt niet langer handboeien, je hebt niet langer ketens, je hebt geen enkele gevangenis, je staat onder de sterrenhemel, compleet vrij, maar om waar heen te gaan?

Dan komt er plotseling droefheid. Welk pad te kiezen. Tot nu toe was er geen kwestie van ergens heen te gaan – je was gevangen. Jouw hele bewustzijn was geconcentreerd op hoe vrij te worden, jouw enige angst hoe vrij te worden. Nu je vrij bent, moet een nieuw soort probleem tegemoetgezien worden. Wat moet je doen nu je vrij bent?

Enkel vrijheid op zichzelf betekent helemaal niets, tenzij je een creatief pad kiest. Of je gaat dieper in meditatie voor zelfrealisatie – dat is waar ik over spreek: tenzij je zoals Premda wordt, in verwachting – of als je een zeker talent hebt dat niet toegestaan is vanwege je ketenen – je kon geen muziek componeren omdat je handen gebonden waren, je kon niet dansen omdat je voeten vastzaten ... Als je een talent hebt om een danser te zijn, wees een danser. Dan is jouw vrijheid compleet, dan is de cirkel compleet.

Vrijheid van en vrijheid voor – dit is niet iets nieuw wat je tegemoetkomt. Het wordt door ieder die eerst voor vrijheid vecht en dan plotseling vindt, “Nu ik vrij ben, wat ga ik nu doen?” Tot nu toe was hij zo bezig, zo geëngageerd, zo erg druk. Zelfs in zijn dromen dacht hij alleen maar aan vrijheid. En hij heeft nooit gedacht aan wat hij gaat doen wanneer hij vrijheid zal krijgen.

Prem Islamo, wat er gebeurde is mooi. Maar iets meer is nodig. Je moet een schepper worden. Je moet een creativiteit vinden die jouw vrijheid vervult, anders is de vrijheid leeg. Je moet of iets creëren of iets ontdekken.

Maak jouw potentieel dus actueel of ga naar binnen om jezelf te vinden, maar doe iets met jouw vrijheid.

Vrijheid is slechts een gelegenheid voor je. Het is niet op zichzelf een doel. Het geeft je eenvoudig de hele gelegenheid te doen wat je wenst te doen. Nu ben je vrij en voel je bedroefd omdat je deze gelegenheid nog niet hebt gebruikt. Meditatie kan helpen, muziek helpt, beeldhouwen zal helpen, dansen kan helpen, liefde helpt. Maar doe iets met je vrijheid. Blijf niet alleen maar met die vrijheid zitten, anders zal je verdrietig worden.

Vrijheid moet een creatieve kracht in jouw leven worden, niet alleen een negatieve soort vrijheid. Het eerste deel is negatie: het is eenvoudig vrij van de gevangenis worden, vrij worden van de ketenen. Dat heb je gedaan: nu sta je onder het luchtruim, compleet verloren. Misschien heb je nooit gerealiseerd dat de gevangen persoon een zekere reden heeft om gevangen te blijven. Vandaar dat miljoenen mensen in de wereld gevangen blijven van religie, van kaste, van overtuiging, natie, kleur. Allerlei soorten gevangenis tolereren ze – niet zonder reden. Hun reden is dat ze in de gevangenis geen enkele verantwoordelijkheid hebben, ze hoeven niet creatief te zijn, ze hoeven niets positiefs in hun vrijheid te vinden. Het is genoeg voor hen om gevangen te blijven, want dan zullen andere doorgaan zorg te dragen. Waarom zijn mensen Christenen, Waarom zijn mensen Hindoes, waarom zijn mensen Mohammedanen? Omdat Jezus zorg zal dragen. Je hoeft niet bezorgd te zijn. Alles wat je moet zijn is gewoon een slaaf van de Christelijke kerk. En de Christelijke kerk zal zorgdragen voor al jouw zonden en voor alles wat nodig is. Je voelt absoluut onbelast door verantwoordelijkheid – geen verantwoordelijkheid.

Maar onthoudt een ding, fundamenteel voor de hele kwestie van vrijheid:

verantwoordelijkheid en vrijheid gaan samen. Als je geen verantwoordelijkheid wenst, kun je ook geen vrijheid hebben. Ze komen beiden samen of ze verdwijnen samen. Als je verantwoordelijkheid loslaat moet je op een of andere manier slavernij accepteren.

Nu had je gedroomd over vrijheid zonder ooit na te denken dat grote verantwoordelijkheid zal volgen. Vrijheid heb je, maar je hebt de verantwoordelijkheid niet vervuld. Vandaar dat een droefheid rondom jou voortduurt. Je bent absoluut in staat om deze droefheid te vernietigen. Als je in staat was om gevangenis te vernietigen, kun je zeker iets moois maken, creëren. Mijn eigen ervaring is: tenzij je op een of andere manier creatief wordt, zal je leven leeg en droevig blijven. De enige gezegende mensen zijn de creatievelingen. Het kan eenvoudig de creatie zijn van meer bewustzijn, meer ervaring van *sat chit anand*, meer waarheid, meer bewustzijn, meer gelukzaligheid. Het kan eenvoudig een innerlijke wereld van creativiteit zijn of het kan iets uiterlijks zijn. Maar vrijheid moet verantwoordelijk, positief worden

Jouw vrijheid is nog steeds negatief. Het is goed dat je uit de gevangenis bent, maar het is niet genoeg. Nu moet je jouw brood verdienen. Tot nu toe voorzagen ze je van brood. Met de ketenen voorzagen ze je van onderdak, ze gaven je kleding.

In Amerikaanse gevangenis vroeg ik menige gevangene die er met mij zaten, “Hoe lang ben je hier?” Een jonge man was met me in de eerste gevangenis. Ik vroeg hem hoe lang hij binnen was geweest, want hij was niet ouder dan vijftwintig jaar.

Hij zei, “Ik was twaalf toen ik voor het eerst naar de gevangenis werd gebracht voor het verkopen van drugs. Maar in de gevangenis merkte ik dat ik vrij ben van verantwoordelijkheid. In alles wordt voorzien, medische zorg is beschikbaar. Geen probleem, geen zorgen over morgen – waar het brood morgen vandaan komt. Er is geen zorg. Dus sindsdien ben ik steeds weer opnieuw terug naar de gevangenis gekomen. Als ze me vrijlaten, bega ik een klein vergrijp en ben ik weer terug. En ik houd van de plek en ik houd van de mensen. De eerste keer was ik bang, maar spoedig merkte ik dat dit een beter thuis is.”

Zo worden mensen bajeskliënten. Hij was absoluut gelukkig. Iedereen kende hem – de dokter, de verpleegsters, de cipier – en hij was een aardig persoon. Hij was erg geïnteresseerd in gezondheid. Ik sloeg hem gade want er was niets anders behalve hem te bekijken. Elke keer als hij tijd vond om televisie te kijken ... Anderszins zat hij voor de televisie, en zelfs kijkend

naar de televisie deed hij dan opdruk oefeningen. Hij stond bekend als “de prins” bij de andere gevangenen, omdat hij een aardig persoon was – geen nare gewoonten, niets. Hij vond gewoon dat de gevangenis de meest eenvoudige manier van leven scheen. En ik vroeg de verpleegsters, “Waarom noemen jullie hem ‘de prins’?”

Ze zeiden, “Hij wil de beste kleding, en hij vecht ervoor en hij krijgt ze – want iedereen kent hem. Hij wil het beste eten. Hij wil alles wat beschikbaar is voor de gevangenen. Hij staat niemand anders toe als partner in zijn cel, want hij heeft zoveel dingen van zichzelf. Een bed is om op te slapen en op het andere bed heeft hij allerlei soorten dingen.

Hij laat deze dingen bij de verpleegsters als hij uit de gevangenis moet gaan, en hij zegt, “Ik zal hoogstens over een week terug zijn, dus bewaar mijn spullen ... ik kom terug. En binnen een week is hij terug, en de politierechter weet en iedereen weet dat hij terugkomt – het zal niet veranderen.”

Zelfs de dokter zei me dat het geen zin heeft hem naar buiten te laten gaan, want hij komt hongerig terug, met vieze kleren. Niemand geeft hem enige hulp, niemand geeft hem enig werk. Opnieuw leeft hij op straat. Hier is hij de gezondste gevangene, want hij doet veel oefeningen de hele dag. Zelfs televisiekijkend doet hij ook oefeningen. En hij slaapt zonder enige angst voor morgen.

Zoveel mensen in de kerken, in de synagogen, in de tempels, de missen bijwonend .... Bijna iedereen is lid van een religie, lid van een land, lid van een familie, lid van een vereniging, een politieke partij, Rotary Club, Lions Club. Mensen gaan door meer en meer ketenen te bedenken. Het schijnt erg behaaglijk te zijn. Je hebt zoveel bescherming en geen verantwoordelijkheid. Vrijheid betekent: Je zult verantwoordelijk moeten zijn voor elke daad, voor elke ademhaling; wat je doet of niet doet, jij moet verantwoordelijk zijn.

Mensen hebben werkelijk een intense angst voor vrijheid, ofschoon ze over vrijheid spreken. Maar mijn eigen ervaring is: erg weinig mensen wensen werkelijk vrijheid, omdat ze onbewust aanvoelen dat vrijheid veel problemen zal brengen die ze niet bereid zijn te ontmoeten. Het is beter in een knusse gevangenis te blijven. Het is warmer, en wat zal je met vrijheid doen? Tenzij je klaar bent een zoeker te zijn, een onderzoeker, een creatieveling ...

Erg weinig mensen wensen op een pelgrimstocht te gaan of dieper in de stilten van het hart, of de verantwoordelijkheid van liefde te nemen. De implicaties zijn groot.

Prem Islamo, je zult die duisternis moeten verjagen, anders zal je vroeg of laat in een soort gevangenis belanden. Je kunt niet doorgaan jezelf met droefheid te belasten. Voordat de last te groot wordt en je terug in de slavernij drukt, in enige gevangenschap, verander de hele situatie door een creatief persoon te zijn. Vindt gewoon uit wat jou vreugde geeft in het leven, wat je zou willen creëren, wat je zou willen zijn, wat jij wenst als jouw karakteristiek.

Vrijheid is eenvoudig een gelegenheid om een omschrijving voor jezelf te vinden, een echte, authentieke individualiteit, en een vreugde om de wereld rondom je een beetje beter te maken, een beetje mooier – een paar rozen meer, een beetje meer groen, een paar meer oases.

Ik word herinnerd aan Madame Blavatsky, de stichtster van de Theosofische vereniging. Ze droeg gewoonlijk twee tassen in haar handen, altijd. Of bij de ochtendwandeling of reizend in de trein – die tassen waren altijd in haar handen. En ze strooide dan iets uit die tassen – vanuit de ramen als ze in de trein zat – naar het voetpad, dat naast de trein gelegen was.

En mensen vroegen dan, “Waarom ga je door dit te doen?”

En ze lachte en zei, “Dit is mijn levenslange gewoonte geweest. Dit zijn zaden van de bloemen van het seizoen. Ik kom misschien niet terug op deze route – ze was een wereldreizigerster – “maar dat maakt niet uit. Als het seizoen komt en de bloemen bloeien, zullen duizenden mensen die elke dag in dit traject van de treinen voorbijkomen deze bloemen, deze kleuren zien. Ze zullen me niet kennen. Dat maakt niet uit. Een ding is zeker: Ik maak een paar mensen ergens gelukkig. Zoveel weet ik. Het maakt niet uit of ze het weten of niet. Wat belangrijk is dat ik iets gedaan heb wat iemand gelukkig maakt. Een paar

kinderen zullen komen en een paar bloemen plukken en ze mee naar huis nemen. Een paar geliefden zullen komen en een guirlande maken voor elkaar. En zonder dat zij het weten zal ik deel zijn van hun liefde. En ik zal deel zijn van de vreugde van de kinderen. En ik zal deel van hen zijn die eenvoudig het pad passeren, en de mooie bloemen zien.”

Een mens die begrijpt dat vrijheid niets anders is dan een gelegenheid om de wereld een klein beetje mooier te maken, en zichzelf een beetje meer bewust te maken, zal zich niet droevig voelen.

Het is goed, Prem Islamo, dat je het vroeg, want als je het niet had gevraagd, zou je misschien deze droefheid gedragen hebben en die zou langzaam juist jouw vrijheid hebben vergiftigd. Een negatieve vrijheid is niet erg substantieel. Ze kan veranderen. Vrijheid moet positief worden.